

## 2-bob. Tovar-moddiy zaxiralarni tan olish

8. Tovar-moddiy zaxiralar aktiv sifatida tan olinadi, agar:

tashkilotga aktiv bilan bog'liq kelgusidagi iqtisodiy naf kelishiga ishonch mavjud bo'lsa;

aktiv qiymatini ishonchli baholash mumkin bo'lsa;

ularga bo'lgan mulk huquqi o'tsa.

9. Tovar-moddiy zaxiralarga bo'lgan mulk huquqi, ular bilan bog'liq tavakkalchilik va mukofotlarning o'tish payti mahsulot yetkazib berish (oldi-sotdi) shartlari kelishiladigan mahsulot yetkazib berish (oldi-sotdi) shartnomasi asosida belgilanadi.

10. Mulk huquqi tashkilotga tegishli bo'lmagan, biroq shartnoma shartlariga muvofiq uning ixtiyorida bo'lgan tovar-moddiy zaxiralar balansdan tashqari schetlarda shartnomada nazarda tutilgan baho bo'yicha aks ettiriladi.

11. Tovar-moddiy zaxiralar tashkilotning buxgalteriya balansiga quyidagilar natijasida kiritilishi lozim:

mahsulot yetkazib berish (oldi-sotdi) shartnomasi bo'yicha xarid qilish;

ta'sischilardan tashkilotning ustav kapitaliga ulush sifatida kelib tushishi;

ta'sischilar tarkibidan chiqishda yoki tugatilayotgan tashkilotning mol-mulki uning ishtirokchilari o'rtasida taqsimlanayotganda tashkilotning ilgari boshqa tashkilotning ustav kapitaliga kiritilgan ta'sis ulushi qaytarilishidan kelib tushishi;

bepul kelib tushish (hadya shartnomasi bo'yicha);

ayirboshlash;

uzoq muddatli aktivlar tarkibidan o'tkazish;  
ortiqcha (hisobga olinmagan) tovar-moddiy  
zaxiralarni aniqlash;  
ilgari berilgan tovar qarzining qaytarilishi yoki tovar  
qarzini olish;  
tashkilotning o'zida tayyorlanishi;  
hisobot davri oxirida tugallanmagan ishlab chiqarish  
sifatida hisobga olinadigan ishlarni bajarish va xizmatlar  
ko'rsatish;  
tovar-moddiy zaxiralarga bo'lgan mulk huquqi  
olinishiga olib keladigan boshqa operasiyalar va  
hodisalar.

12. Tovar-moddiy zaxiralarni baholash quyidagi  
ikkita qiymatlardan eng pasti bo'yicha amalga oshiriladi:

balans tuzilayotgan sanadagi tannarx (sotib olish  
narxi yoki ishlab chiqarish tannarxi);

balans tuzilayotgan sanadagi realizasiya qilishning  
sof qiymati.

13. Buxgalteriya hisobida tovar-moddiy  
zaxiralarning tegishli tarzda tan olingan tannarxi qonun  
hujjatlari va mazkur Standart bilan belgilangan hollardan  
boshqa holatlarda o'zgartirilmaydi.